

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

62. szám.

Pest, június 30-kán 1849.

E lap megjelenik minden nap este, vasárnapot kivéve.

Előfizetés júliustól december végeig Budapesten házhozadással 5 fr., vidékre postán borítékban 6 fr. p. p.

Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el.

Előfizethető helyben a kiadóhivatalban (Országut Kunewalderház) és minden postahivatalnál.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp.

Egyes szám ára 3 kr. pp.

Miként Shakespeare királyos drámáiban egymás után jönnek a követek, s kevesebb idő alatt mint öt perc, tíz felől jönnek a catastrophalls hírek, ugy vagyunk mi.

Nem tudjuk, álmodunk-e, vagy ébren vagyunk.

Villámgyorsasággal halad minden.

Alig néhány napja, hogy tudva lón az olvasó előtt, miképen a muszka hatalmas erővel tört be az országba több pontokon.

Jött a hír, hogy Galiczia felől ennyi és ennyi ezer sereg jött be.

Még meg sem szoktuk az eszmét, már halljuk, hogy ezen sereg Eperjest elfoglalta.

Tegnap előtt a muszkákat Kassán tudtuk.

Tegnap a mieinket Miskolcznál hagytuk el.

És ime, ma ugyanazon források, mellyekből előbb is meriténk hüreinket, azt hitetik el velünk, hogy a muszkák Miskolcra is bejöttek, sőt hogy már onnan is két állomásnyival előbbre nyomultak volna.

Vannak, kik még más dolgokat is mondanak s mi nem tehetjük, hogy ne adjunk hitelt. Állítatik tudniillik, hogy egy része a muszka seregnek a főtábornok elvált s Tokaj előtt termelt s ott a tiszai hidat elfoglalván, csapatait a vízentul küldözgeti.

Adja isten, hogy sergeink a visszavonulásban minden közellelvő erőt magokhoz vevén, az ellenség még hamarabb menjen vissza, mint a hogy előre nyomult.

Faxit!

A győri ütközetet illetőleg, állítatik.

Az osztrák sereg a Duna bal partján a teendők legnagyobb részben a posonyi s trencsényi,

s turóczy muszkákra bizván, éjjel átjött a Csalóközből, s Győr előtt levő sergeinket Kmeti és Pöltenberg divízióit megtámadá.

A harc makacsult folyt. A mieink oltalmazák a külvárosokat, később a belvárost, míg végre a nagy erőnek engedni kénytetvén, Győrt az ellenség elfoglaltá.

Az ellenség vesztesége hasonló a kápolnaihoz, a helyzet ránk nézve kényelmesebb volt, mindamellett van elég fájlalni való veszteségünk holttakban és sebesültekben.

Csata után hadosztályaink, mellyek elég jókor meg nem érkezhettek, végre egyesültek s Görgei a fővezérséget átvevén, közös hiedelem lón, hogy más nap az ellenség a kölesönt vissza fogja kapni.

Pest június 30-kán.

A tegnapi placat csak úgy oda dobja a közönségnek, hogy Győrnél csatát veszítettünk.

Azt hogy erőnknek mely része vonult volt ott össze, vereségünk mekkora, veszteségünk mennyi, győzött sergeink hol állanak, mind erről semmi.

Még csak azt sem mondják vigasztalásúl, hogy a visszavonulás legjobb rendben történt.

Azt megtiltják, sőt a censura hóhérbárdjával biztosítják, hogy a hadi tudósításokat a lapok előre el ne árulják.

De azt sem teszik meg, hogy miután az esemény lejárt, tudassák a közönséggel s nyugtassák meg a halálos aggodalmakat.

Midőn a kormány csak úgy meztelenül minden enyhítő clausula nélkül oda veti, hogy csatát veszítettünk, akkor tudhatjuk, hogy a clades a mórihoz fogott hasonlítani.

Minden arczon ljedség.

A kormány ugy látszik elvesztette fejét, elől jár a rossz példával.

Kicsiny hitűek, kik elvesztétek már bizalmatokat a nemzet isteneihez.

Kicsiny hitűek, kiknek ezetekbe nem jut, hogy néhány ezer muszka ellenében milliói állanak a nemzetnek.

Kicsiny hitűek, kihagyátok számításotokból a lelkesedést, melly csak ugy csökkenhet, ha ti kik elül és fölül álltok, elvesztitek fejéteket.

Avagy ha a só megizetlenül, mivel sózatik meg az?

Mert azt ne mondjátok, hogy minapi közlöny adatokban bátor felhívást intéztetek a nemzethez.

Szavakban igaz, vagytok bátrak, erősek! Vagytok democraták, republicanusok, bajnoka! a szent szabadságnak.

De hol a tettek, minő intézkedéseket tudtok felmutatni egyebet ama két felhívásnál a Közönlönyben?

Ámitottatok a felső megyék lelkesedésével.

Avagy állott-e a szembe jövő ellenséggel szembe rendezett Landsturm valahol?

Intézkedtetek-e, hogy álljon?

Mert igenis a megyei tisztségek közvetlen kötelessége az, de a kormány kötelessége a megyei tisztségek által mindent végrehajtani?

Hol van erőtök a szó és virágos stylus fegyverén kívül.

Szól belőlem a fájdalom és harag keserűsége.

De leküzdöm azt, mert tudom, hogy nem késő még segiteni. E nemzetben erő, akarat van.

Fejtsétek ki, használjátok fel azt.

Mindenek előtt legyetek férfiak.

Z.

Pest június 29.

A muszka interventio hazánk ügyelbe tény már, melly nem vitatkozás tárgya többé, hanem napfénynél bizonyosabb.

A felső vidék tömeges felkelésben hullámszik. A lelkesedés roppant, s a szabadság istene nem engedendi azt eredménytelen maradni.

Igaz ugyan, hogy nem kevésbé aggodalmas körülmény, hogy sergeink fő ereje Posony felé levén elfoglalva, hamarjában teljes erőt velők szembe állitunk nem lehetett, s e miatt előnyomulásuk mindaddig kellőleg akadályozva nem volt.

Azonban mi a győzelmén kétkedni egy perczig sem tudunk.

Hadseregünk van, minőt keveset láttak még a századok; mellynek lelkesedéséhez, dicsőség szomjához még csak azt lehet hasonlítani, mellyel Napoleont követték egykor hadai.

Különbség a kettő közt az, hogy mieink nem csak dicsőségért, hanem a nemzet életéért, s nem csak látszólagos és tulajdonképen egy ember czéljainak alá vetett, hanem valódi szabadságért küzdenek a zsarnokság ezereivel.

Kérdésnek marad előttünk, valljon a muszka interventio okozandja-e a nyugot-európai nemzeteknek is interventioját: mellettünk, általában, hogy szabadságháborunk fog-e európai háboruvá válni.

A kormánynak a tegnapi Közönlöny homlokán

kiadott felhívásában csaknem bizonyos tényül van kimondva, hogy nem.

Mondják sokan, hogy a muszka épen azért késett illy sokáig, mert előbb diplomaticai uton akkár akará eligazítani a kérdést, hogy vele szemben más interventio ne történjék, s csak miután e tervének sikerültéről biztosítva volt, tette be lábát a letiporandó földre.

Azonban mi igen keveset tennék fel az emberi nemzetről, ha ezt feltétlenül hinni tudnók.

Van igenis az emberi nemzetnek egy osztálya, mellyről ezt minden lelki sérelem nélkül hinni tudjuk, u. m. az uralkodók.

Kik közé ez idő szerint egy pár nap előtt Loie Napoléont is bele lehetett számítani, mert ámbár egy független és democrat republica simplex elnöke teljességgel nem uralkodó, de a francziák császárságának dicsőséges unokaöccse, annyira megnyergelé utóbbi időkben a világ legforradalmibb nemzetét, hogy érette szabadságán kívül még dicsőségéről is megfélemedkezett, s rabságba és gyalázatba engedte magát bekötött szemmel vezetetni.

És az uralkodókról mit nem lehetne feltenni?

Csak azt az egyet nem, hogy valaha megtérjenek és democratákká változva, önmaguk vessék el kezeikből a bitorolt hatalmat, s adják azt vissza a minden hatalom kútforrásának, a szent népeknek.

Hanem a mi ezen kívül van, a mi a zsarnokság, elvetemedettség és gyalázatosság országába vág, a mit a hét fő és a számtalan kisebb bünök nevével neveznek, ó azt mind könyv nélkül feltehetjük s elhihetjük az emberek e fajáról.

Azonban mindig kettőn áll a vásár.

És túlfelől a népekről fel lehet ugyan tenni, hogy gondatlanul elaludják a harc idejét, elfelejtsék a dicsőség képeit, a szabadság üdveit.

De hogy tudva fegyvert kovácsoljanak saját nyakukra,

De hogy tudva lánczokat készítsenek maguknak az érczéből, mit nagy fáradsággal ók hozának föl a földgyomrából,

De hogy tudva öldökölni menjenek azokat, kik az ó szabadságuk s érdekeikért is harcolnak, Ezt feltenni már örvöngés lenne.

Allig egypár nappal ezelőtt már bizonyos volt, hogy a szabadság ügye megbukott Franciaországban, Napoleonnak sikerült leigázni a népet, leküzdeni annak szent harczát, már kezdetén.

Ledru, e bátor csatárja a szabadságnak, bujdosásban eltűnt egy perczre szemelink elől.

Azonban újabb tudósítások szerint a marsaille-i crawall dicsőségesebben ütött ki a parisiál, s a fővárost is ujonan föl villanyozta.

Némellyek mint bizonyost tudni akarják, hogy Napoleon uram vagy elesett a zavarban, vagy elbujdoklott, ki tudja hová, a nép szemelink elől.

Ha igaz, hogy elnyomatának a zsarnokság sárkányfejei a nép hatalma által;

Ha igaz, hogy a Filep Lajosnál alacsonyabb Napoleon elüzetett, s ministeriuma, melly Guizot-énál annyival rosszabb volt, hogy demo-

crata-republicanusnak nevezte magát;

Ha igaz, hogy Franciaország élén proviso-rius kormány áll a visszatért Ledru Rollin elnökléte alatt;

Ugy nincs kétségünk, hogy Franciaország nem fogja ismételni a minapi olaszországi komédiát, nem fog sergeket adni többé a zsarnok királyoknak a keletkező republicai mozgalmak letiprására, hanem fog harczolni a szabadság érdekében, mint illik egy nemzetnek, melly nagy, dicsőnek tartatik, s szabadnak és republicanusnak tartja magát.

Angliától mi soha sem vártuk, hogy chevalierszerű lándzsatoró legyen a világ szebb hölgyéért, a szabadságért. Illy lovagias nem az ipar és anyagi érdekek nemzete.

De épen azért mert ipar és érdekek nemzete, tudnia kell hogy ámbár monarchia ó, de jobb hasznot hajt neki, ha szabad álladalmak virágoznak Europa közepén, mint ha a muszka hatalom rákfenéje tovább és tovább harapódzva, egész hozzág terjeszkedik.

Régi dolog, és minden ember tudja, még az ujság kihordó zsidógyermek is, hogy Muszkaországban nem a szabadalmi és forradalmi Franciaország, hanem a tekintetes Anglia jobb ellensúlyozója.

Anglia jól tudja azt, hogy a magyar s a szabadságért küzdő többi nemzetek itt körül nem egyébért mint épen csak szabadságukért küzdenek. Mi nem azért akarunk győzni, hogy valakit rabunkká tegyünk, hanem hogy mi ne legyünk rabok.

Angliának pedig nem az a baja, hogy valamely nemzet szabad ne legyen, sőt ó jól átlátta, hogy érdekei kívánják, hogy körülte minél több szabad álladalom legyen.

Ó csak hatalmát félti.

Féltette mindig a francziától, főleg Napoleontól, félti most a muszkától.

Tőlünk nincs mit féltsen. Mi nekünk még csak álmunkban sem lehet az europai uralkodás, bár itthon tudnánk békekességben uralkodni.

Azt hát nem várjuk Angliától, hogy ó gépei, egyesületrészvényei és pénze mellől feltekintve, egyszerre lángra és rokonszenvre gyuljon idegen népek szabadságáért, s lelkesedésében ingyen kegyelemből számunkra egy rettenetes flottát küldjön, melly a hortobágyi tengeren és a Berettyón a muszka, a Fertő tavának mocsárain pedig az austriai hajósereget tönkre tegye;

De azt megvárjuk, hogy saját érdekeért segítsen orrára koppantani a muszkának.

Hanem ha csalódunk? Ugy majd elbánunk vele magunk, ugy-e bár, dicső hadsereg!

Annyi a legjobb esetben is bizonyos, hogy egy jó darabig nekünk magunknak kell fontartanunk és kiállanunk a tüzet.

Szuronyt szegezze! Előre!

8.

Pest június 30-dikán.

A képviselőház július 2-dikán össze fog ülni.

A jelen viszonyok között aligha hosszabb ideig folytathatja törvényhozási működését; de van egy tárgy, mellynek elintézése nélkül meghazudtolná ígérteit és helyrehozhatatlanul csökkentené a népek irántal bizalmát, mellyre olly véghetetlen szüksége van, a haza megmentésének érdekében.

E tárgy a hűbéri viszonyok megszüntetése.

Mi szörnyen resteljük, hogy a mit a forradalom ösztönétől vezérelve ezelőtt egy évvel kellett volna a nemzetgyűlésnek tenni, egy év után is sürgetnünk kell.

Midőn a nemzetgyűlés Debreczenből eltávozásunkkor egész mostanig elhalasztotta üléseit, a ki egy kicsit előbbre szokott nézni az orránál, nem örömet s egyedül azon ígérethez egyezett bele az elhalasztásba, hogy a tanácskozás legelső tárgya, ezen a hosszas forradalom gunyául fennmaradt hűbéri állapotok megszüntetése lesz. És ha elég erő lett volna az országgyűlésben fölládozni néhány napi kényelmét az ügy biztosításának, azóta sok hasznát láttuk volna e kis önmegtagadásnak.

És ime ott vagyunk most is, hogy ismét az elhalasztástól kell tartanunk.

Soha nagyobb jezuitismust, mint millyennel az aristocratia a maga érdekeit minden viszonyokon keresztül meg tudta őrizni.

Midőn ügyeink rosszabb lábon állottak, azt mondták, illy viszonyok között nyugodtan nem lehet tanácskozni; és midőn hadjáratunkat szerencse kísérte, azt mondták, kerüljük az olly kérdéseket, mellyek egyenetlenkedés magvait hintonék el közöttünk.

És most! most valóban jöhetnek elő körülmények, mellyek a tanácskozás lehetőségét kizárják. —

Pedig a hűbéri viszonyokat meg kell szüntetni; ha az országgyűlés elmulasztotta, míg ideje volt, tegye meg a kormány.

Ne csak szóval legyen forradalmi, hanem használja is a forradalom eszközeit.

Ime e kérdések annyira ki vannak fejlődve, hogy a csak csekélységben eltérő nézeteket kiegyeztetni már igen könnyű föladat.

Az országgyűlés kimondá, hogy összejövetelekor először is e kérdéseket fogja tárgyalni, a ministeri javaslat a pártok előleges kihallgatása után szerkesztetett vagy a többség véleménye szerint módosított, és így a dolog lényegére nézve nem tesz különbséget, akár a képviselők, akár a kormány szünteti meg egy ideiglenes rendelet által, épen a formások szükség szerinti mellőzését jelenti a forradalom.

De ezt, ha az országgyűlés nem teheti, a kormánynak kell tenni, még akkor is, ha egyéb ok nem szólana mellette, mint hogy eleje vétessék az intelligencia elleni agitációk sikerének.

Ha a kormány egy kissé előbbre gondolkodik, lehetetlen nem értenie bennünket.

D.

A budai irgalmas barátok irgalmatlanságáról.

(Hová be nem tekint a Marcius!)

Fegyverre! Fegyverre!

Ez volt imádságzavam, midőn pár nap előtt a budai irgalmasok szerzetéből, e büntetésből, kiléptem.

Mint a képzelt halott, ki koporsójából kikel, összeborzadva nézek és emlékszem vissza elhagyott helyemre, s nincs erőm, nincs elmetehetségem e büntetést elötlétek kellően lerajzolni.

Ez koporsója és sirja a felvilágosodásnak, a természeti tiszta józan észnek; ez koporsója és sirja az erkölcsnek, vallásosságnak és minden erénynek; ez koporsója és sirja a hazafiságnak és közjónak.

Szegény családok szülők, kik jobb sorsra méltó fiait ide külditek, illy sirba fektetitek őket.

Órizzétek! mert:

Ez gyűlpontja és tanyája minden rossznak. Mihelyt ide belép ártatlan gyermeketek, vak engedelmeiséget fogad armányos előljárói iránt, kik itt az istent és vallást képviselik.

Itt megtanul szív és ész nélkül imádkozni, a szokásos és szertartásos imádságok közben alomban judástársai szemé köze réhögni, vigyorogni. Itt megtanul szineskedni, előbb világi, majd szerzetesársait csalni, elnyomni, szóval: armánykodni. Itt megtanul vacsorák után charitatis poculumok név alatt részegkedni, dorbézolni trágárkodni, perelni, káromkodni, veszekedni. Itt megtanul nappal foghuzás, vagy más ürügy alatt bejáró személyekkel kaczerkodik a végső ocsmánysáig. Itt megtanulja az ostobaságot és lomhaságot. Itt megtanul színt oly kárára és terhére lenni a szerzetnek, mint a szerzet a hazának. Itt megtanul istent, embert, erényt, mindent elfeledni, kigunyolni.

E büntetés lefestésére nincs e világon szín, mert a fekete szín hozzá képest fehér.

Órizzétek e büntetésztől!

Nem szölok más szerzetekről, ámbár meggyőződéseim szerint ab uno disce omnes.

De miért létez e hazában e szerzet?

Miért adományozta neki Marczibányi 1815 táján a császárfürdőt, melly évenként 40,000 forintot jövedelmez?

Azért mert nem tudta mit cselekedett. Azt hitte, hogy ezek kegyes emberek, és betegeket gyógyítanak.

Kérdezzétek meg az innen-kikerült betegeket.

Van 101 betegség és 70—80 beteg.

A cura csak pro forma.

A konfészermű, magyarajku, szerzetesmagatartású főorvos maga mindenütt nem lehet. Alorvosa egy tót ajku szörnyeteg, a betegeken nem csak nem segít, de a segélyért rimánkodókat képzelhetlen durvasággal leszidja, ellökődési és taszítja. Ez sajtóságos goromba terrorismusa által mint egy tyran, az egész zárdát, még a provinciálist is maga alatt félelemben tartja.

De ez még csak a betegek ellensége. Legtöbben vannak itt a haza ellenségei, mint:

Patriczius a kedves schwarzelb subprior.

Növendékemester dtto.

Charissimus Horacek gyógyszerész, kinek gyógyszerere engem a bunalomból felébresztett.

Jacobovics Rupert, ki a gyógyszerertárban a közönséget, vacsora után a zárdai személyzetet órahosszakig traktálja részeg főből ömlő garázda predikázióival.

Frater Hieronimus pinczester, ez egy ketős orru rendkívül nagy hasu schwarzelb, ki naponként 16, mond: tizenhat itcze bort megiszik és még sem józan soha. Ez egyike azon nevezetes három cseheknek, kik a tiszteletra méltó Branizza Klemen provinciálist Windischgrätzcel elfogatták azért, mert a magyar táborba egy szekér kenyeret és husz akó bort vitetett, és a magyar sebesülteket ápoltatta. A derék hazafi Austriában fogoly. Két árulója, mindkettő cseh, innen elhelyeztetett, s a harmadik, a tizenhatczés pinczester, maradt itt kómül.

Blüm Liberatus, Windischgrätz kegyencze és kéme, pestbuda collector, ki ma is uton utfélen esküszik és erőködve állítja, hogy a magyarok nem fognak győzni, és a törvényes császárt az isten sem hagyhatja el. A muzsákáról szépen beszél, a népet ijeszti, lehangolni törekszik.

De ki számlálhatná el, mennyi itt a hazáruló, az istent és emberiséget kigunyoló hizlalmány! kik mint a pokolnak minden szögleteiből összeszóddult külön ajku ördögök csak azért tudnak megenni örökharasztársaságukban, mert mind ördögök.

A budavári ostrom alatti működéseiket ország világ tudja. Nem hiszem, hogy a pokolnak minden tudós ördögei összesen és egyetemben ki tudjanak gondolni annyi gazságot, mint ezen irgalmatlanok egyenkint practice tudnak.

És ezen ördögök, kik e büntetésben vagy huszan hiznak, csak azért birnak létezni, mert három becsületes, kegyes, tudós, és hazafiszérmű egyén tekintélyével, és a vallás köpönyegével takarozhatnak. E három igazi magyar szerzetes a provinciáliston kívül: Pásztori Salamon, Bitó és Kommerly Dagobert.

Az utóbb említett józan gondolkozású, hazafias érzelmű, népszerű kegyes férfiu a szerzet hibáját orvosolni, az egész népszerűsítési és kijózanítani törekedvén, annyira üldöztetik, hogy célja sikerét sem egyházi, sem polgári kormány által nem remélhetvén, miután többé fegyvert nem foghat, a világtól távoznai és remetévé lenni készül.

E titkát csak én tudtam, s mig ennek kiválásával hazámnak tartoztam: ő ellene vétettem.

Jertek ki ama büntetésből szent férfiak! Ne éltessetek ott ben kövér kigyókat, éltessetek itt kün a szenvedő hazát!

Jer ki onnan édes testvérem Amandus, fél év alatt tán még nem ölték ki szivedből a természeti szent érzést, észt és vallást! hisz engem 4 év alatt sem ronthatnak el. Itt várja esküdet a szent zászló, melly alatt én már megesküdtem! Itt várja véredet a hazának szent oltára, melly nagyobb és szentebb, mint minden zárdáké e világon! De

te szerencsétlen tán nem is hallhatod, mint én nem hallhattam ama sötét falak között, milly esdekelve híja a szenvedő haza hú fiait

Fegyverre! Fegyverre!

Kormányférfiaink! hányjátok szét ama büntényákat, irtsátok ki a kiirtandókat, és mentsétek ki a kimentendőket, a hazafiakat adjátok vissza a hazának.

Parancsnokaim! ha mint hiszem, hogy ígéro-tetek szerint rövid időn nagyobb hatáskört nyitok előmbé: megáld a teremő, meg a haza, mert én akkor fölvilágosításaimmal ama kigyók irtójává óriásulandok, s a megbántott emberiséget, a megbántott honi, a kigunyolt istent segédemül birandom ellenük

Fegyverre!

Gróf (Richard) János m. k.

Ujonez honvéd a 107. zászlóaljban.

Szerkesztő!

Hiszed-e, hogy ha e dicő sz. háromság titkainak „forradalom, republica, democratia“ a népelőtti exegét magyarizata eltiltva volna a vitorlás egyházak azószékéből, és ha lelkében meg nem volna győződve az iránt minden becsületes hazafi, bizonytal te is szerkesztő! hogy egy lelkész evangéliummal kezében, lángérzelemmel kebelében, szinte ugy használhat az édes honnak, mint a legelszántabb katona: rég harczfűvő lettem volna már?

De így, midőn a lelkész is csatároz, minden vasárnapon fegyvert villogtat, az evangélium kétélű fegyverét; midőn a hon ellenségein minden alkalommal tetszése szerint irtózatásokat húzhat, miknek következtében azoknak cum pudore et poenitentia hátrálniok kell: isten ugy adja, én csak lelkésznek megmaradok.

Hanem azt fájlalom, hogy a fővároszhoz kissé távol lakom. Több napokra én nem igen hagyhatom el gyülekezeteimet: tehát sok élvezetről le kell mondanom.

De legalább csak julius 2-kára birnék feljutni arra a Pestre!

Nem, mert a budapesti magyar parlamentet sem láttam még, vagy mert magyar ministert sem láttam még soha. Hiszen ezek munkálatairól eleget olvasunk a provenczében a lapokból is. Hanem azért ohajozék én julius 2-kán Budapestben lenni szerkesztő! mert:

Akkor veendikezdetét a d. m. hely: hitv: egyh: kerület évenként csak egyszer tartatni szokott nagy gyűlése. S e nagy gyűléstől misokat, igen igen sokat várunk.

Előre látom pedig, mikép fogok én az naponbús kedélyvel lézengni föl s alá foliánt ebbőrd coccaeusim közt, ha honn kellek hivatalomnak miatta maradnom.

Mert tudnod kell azt szerkesztő! nekéd, s lapjaid által az egész világnak, hogy mióta az az 1848-diki márcziusi alkotmány megszületett: mi

reformátusok csak egy féllépést sem haladtunk ám még egyház szerkezetünk s igazgatásunkra nézve előre.

Egyházi gyülekezeteinkben — kivéven egy két erős egyházakat még mai napig is a parányi körű régi szerkezetű praesbiterium izeg mozog.

Egyházmegyéinkben — tractusok — a kihisott hasú és bajusztalan espereseink tanács és táblabiráink pökhendiskednek.

Egyházkerületünkben — superintendentia — a f. t. superintendentus és méltóságos főgondnok urak elnökle alatt setézőld asztal mellett ott brilliroznak, sziszegnek és szuszognak ismét a nagytiszteletes és tudományos (?) fő és ales peres uraimék erga 5 ft honorárium a reformált nép rovására. És a hajdani istenben boldogult elnökök által kinevezett táblabírák, mind a venerabilis egyhárend, mind a magnificus és spectabilis világi rendből saját zsebjeiknek, avagy ha szerét tehetik, egyházaiknak, tehát nyancsak a reformált népnek contójára.

Azonban július 2-kán 1849.

leend a nagy nap, mellyen, mint bizonyos kutfőből mondhatom, a d. m. helv. hitv. egyházkerület esperesi corpora és táblabírói universuma abdicálandván eddigi esperesi és táblabírói hivatalát a protestáns egyház érdekéből, mind a 8 tractus egyező akarata szerint következő korszerű indítványával szándékosik fellépni:

1. Egyes egyházi gyülekezetek kormányoztassanak ezentúl a rendes lelkész és egy gyülekezet tag elnökle alatt, a gyülekezet párbért fizető tagjai többsége által 2 vagy 3 évre választandó képviselők tanácsgyűlése által.

2. Az egyházmegyék — tractusok — kormányoztassanak ezentúl a gyülekezeti egyházak többsége által 3 évre választandó esperes és gondnok elnökle alatt, minden egyes gyűlésre, az egyházak által néparányilag küldendő rendes papi és világi képviselők által.

3. Az egyházkerület — superintendentia — a superintendentus és főgondnok elnökle alatt, kormányoztassék ezentúl a tractusok gyűléseiből, azok tagjai szavazat többségével néparányilag felküldendő papi és világi képviselők által.

Azt jegyezvén csak meg általánosságban, hogy mind a tractus-, mind a superintendentialis gyűléseket alakítandó tagoknak $\frac{1}{3}$ -da pap és $\frac{2}{3}$ -da világi legyen. Ezenkívül a közép és felsőbb tanodák is mind e helyeken illőképen képviseltesenek.

Nem kell táblabíró politika. Éljen a prot. egyházban a democratia!!!

Mint hogy én szerkesztő! előre is tudom, hogy július 2-dikán Budapestre fel nem mehetek, téged kérlek meg barátságosan, lennél tanuja e

nagy eseménynek, mellynek színhelye leend a széna-piaczon a ref. lelkézi lak. Hogy e nap július 2-dika méltóságát közkedvességű lapodban (!) szemmel látott tanúként megénekelhesd és a jövődö posteritásnak illő respectussal átadhasd.

Ha barátid vannak ott a cultusnál, invitáld meg azokat is. Hejh tanulhatnak ám ők ott sokat! De miért ne lehetne barátod neked maga a cultusminister is, invitáld meg hallgatóul ötet is. Sőt invitáld meg az egész magyar hazát.

Lapodban illyforma hirdetésnek kettős hasábu soralért:

„Július 2: 1849!

a reform. paplakon kerületi gyűlés,
mellyben

a magyarországi prot. egyházat érdeklő nevezetes és fontos reformok, a nép java tekintetéből, unanimi consensu keresztül fognak vitetni.“

én fogok találkozásunk legelső alkalmával eleget tenni. Most szerkesztő!

Isten veled!

Tisztelőd
Agur.

H I R D E T É S E K.

34. 2—2

A főúton (Hochstrasse) a sétatér közelében 30 szám alatti házban, 10 ékes szobából álló lakás, Jakabnapra, együtt vagy részletesen is kiadandó.

25 7—5

Balassovits K.

zongorát mind vevésre, mind hónapos bérlésre ajánlja. Tára van a váci úton Dischér-féle házban 1388. sz. a 3-ik emeletben.

35 3—3

P. Vác városa,

Aranyhordó fogadóját, bor- és pálinkaméréssel folyó évi Jakabnapról kezdve másfél évre hasznos bérbe adja, a bérleni kívánók július 15-re, helyben tartandó árverésre meghivatnak.

37 2—2

Agyak eladása.

Két művészi mesterséggel készített igen szép agyat ajánlok a t. közönség figyelmébe, mellyek Coffin asztalosművek lerakó helyén a Redouteépületben, vagy nálam készítőnél Lipótuszában 230 sz. alatti házban a megvenni szándékozók által megzemlélhetők.

Bándi Gábor asztalos.

Holnap, július 1. 1849.
délután 6 órakor

NÉPGYÜLÉS

a Muzeum udvarán;

tárgy: az orosz betörés.

Petőfi Sándor.
Egressi Gábor.
Arany János.
Fáncsy Lajos.

A kolera ellen óvszerül

ajánlom általam föltalált és készített jó ízű füléltalomat, melly görcs, gyomornyomás, haarágás, étvágytalanság s egyéb gyomorhajók ellen is fogatos hatással bír.

A t. cz. közönség könnyebbégeül ezen léltal Éder F. M. urnak a váci utczában arany elefánt-hoz címzet fűszerkereskedésében, és Hauser F. L. urnak a vas tuskó című házbani fűszer- és borkereskedésében is kapható.

Grassel Lőrincz,
polgári szesz- és boreczetgyártó.
Rakhelyem: belváros, fehérhajútca, 660. szám.

Nemzeti

színház.

Pest, szombaton, június 30-kán, 1849.

Lignerolles Luiza.

Drama öt felv. Dinaux és Légouve után francziából fordította Tompa I. (a m. t. t. k.)

Rendező: Lendvai.

Személyek:

Herczeg Miré	—	Bartha.
Gróf Givry, unokaöccse, ezredes	—	Egressi Gábor.
Cecilia, ennek hitvese	—	Jókainé.
Lignerolles Henry	—	Lendvai.
Luiza neje	—	Latkócziné.
Marie, leányuk	—	Bognár Vilma.
Lagrange, Luiza atyja	—	Szentpéteri.
Romain, a herczeg segédtszije	—	Szigligeti.
Josefine, Luize dajkája	—	Miskolczy Julia.
Békebiró	—	Szilágyi P.
Károly,)	—	Turcsányi.
Ferencz,) Henry cselédjei	—	Hubenai J.
Herczeg inasa	—	Balázs.
Gróf inasa	—	Virág.
Lagrange inasa	—	Morvai.
Szobaleány	—	Novák Teréz.
Vadász	—	Vas.

Történik a lignerollesi és miréi kastélyokban, nem messze Senlistól: a 4-ik felvonás egy évvel későbbben a három előbbinél.

Kezdete 7 órakor, vége 9 után.